

DOPIŠ PRO TEBE

“KDO TĚLO PÁNĚ NEROZLIŠUJE...”

11/79

KOUSEK DEJIN

Konstantinopolský arcibiskup, sv. Jan Zlatoústý, píše, že četní křesťané jeho biskupství jen zřídka přijímají Tělo Páně častěji než jednou za rok. V málo křesťanských provinciích Západu se pevně drželi starého zvyku, jít při každé mši sv. i ke sv. přijímání. Ale i tam si stěžuje sv. Augustin, biskup v severoafrickém Hippo: » Proč se díváte na připravený stůl a nepřistupujete k jídlu? «

Ve středověku a novověku sv. přijímání víc a víc upadalo. I svatí přijímali jen několikrát do roka – nepovažovali se za hodné přijímat Tělo Páně častěji. Takový zvyk je dosud ve východní Církvi.

Na Západě povzbudil sv. Pius X. (1903-1914) věřící k častějšímu sv. přijímání, za předpokladu, že nemají těžký hřích a jdou se zbožným úmyslem. Po I. světové válce začalo v Církvi eucharistické jaro a liturgické hnutí, které zachvátilo široké vrstvy křesťanstva a vedlo k prohloubení zbožnosti.

Po II. světové válce nastal hospodářský rozkvět a s ním nebyvalý blahobyt. Zbožnost upadala. Dříve řídil veřejný život duch křesťanství, ani nacisté se neodvážili ze strachu před lidmi odstranit kříže ze škol. Dnes se společnost odkřesťañuje bez protestu, křesťané se vzdávají jedné pozice za druhou. Proto svět zaplavila špína, brutalita, hanebnosti a teror a vedraly se i do rodin.

ZNEUŽITÍ II. VATIKÁNSKÉHO SNĚMU

V době duchovního a náboženského úpadku začal II. Vatikánský sněm; chtěl OBNOVU CÍRKVE – místo toho se všechno

začalo radikálně měnit. Nejvíc to věřící pozorují v liturgii. Začalo se také hlásat jiné pojetí eucharistie a mše svaté.

Dnes mnozí nehledí na mši jako na zpřítomněnou oběť Kristovu na kříži, jako na Oběť Nového zákona, kterou přináší Bohu zasvěcený kněz, ale jako na eucharistickou hostinu, kde se shromažďují věřící za přítomnosti kněze. Proto je stále samozřejmější jít při každé mši svaté také ke svatému přijímání – aniž se kdo ptá, je-li na přijetí Těla Páně připraven a byl-li u svaté zpovědi. Přijímají i lidé, kteří léta nebyli u svaté zpovědi – svátosti smíření – ačkoliv dosud platí církevní příkázání, že každý katolík je zavázán pod těžkým hříchem se aspoň jednou do roka vyzpovídat. Protože nával u sv. přijímání je velký, podávají Tělo Páně i laici.

Také způsob sv. přijímání se změnil. Většina přijímajících už uctivě neklečí a neklade se jim Tělo Páně na jazyk; přijímají vstoje s napřaženou rukou a sami si hostii kladou na jazyk. Věřící, že je to starý zvyk. Je sice pravda, že prvotní Církev podávala Tělo Páně do ruky, ne do úst. Rozdíl je v tom, že tehdy přistupovali věřící k oltáři s úctou, skloněni – jak vidíme na starých vyobrazeních – a hostii přijímali přímo z ruky, aniž by se jí druhou rukou dotýkali. Stejně přijímají dodnes kněží a jáhni východního obřadu. Tím se zabrání, aby nepadaly kousičky hostie na zem a Tělo Páně nebylo znesvěceno.

JAKÁ JE PRAXE DNES?

Jsou četné farnosti, kde přijímají věřící stále s úctou. Ale neúcty rok od roku přibývá a sice stejnou měrou, jakou přibývá přijímajících. Příkladem je dost. Stále častěji přijímají Tělo Páně nekatolíci, kteří v ně vůbec nevěří – ba i nekřesťané a nevěrci.

»Jeden se podívá na souseda« píše laik, »co dělá s bílou oplatkou, kterou sám nezná a kterou mu kněz vtisknul do ruky. Pak ji sní a vrací se s klátícíma se rukama zpět. Nebo ji zastrčí do peněženky. Nebo ji zahodí ... Nejhorší se stalo u nás o svatodušních svátcích: Kněz v pestrém civilu, bez mešního roucha, bez oltáře, bez kalichu, bez pateny, bez hostií; stoly, na nich skleničky s vínem, mísy chleba, rozkrájeného na kostičky ... Řekli mi, že je to tu už nějaký čas zvykem a že je to bohoslužba budoucnosti ... «

Bude tak vypadat bohoslužba budoucnosti? Bůh nás chraň! Neřekne-li Církev své mocné slovo – a na mnoha místech už říká – musíme se obávat nejhoršího. Stále více se vyprazdňuje

obsah mše sv. a mění se v obyčejné shromáždění křesťanů. Hovoří se o » novém pojetí Eucharistie«, totiž že má » společenství tvořící charakter« svatého těla a je to vzpomínka na Ježíše, jehož duch je v Církvi živý. Tím se dostáváme tam, kde jsou už dávno protestanté, k pouhé vzpomínkové večeři.

Svátostný charakter Eucharistie je – hlavně v náboženských knihách a učebnicích – odstrčen.

CO JE MŠE SVATÁ?

Podle učení Církve je MŠE starozákonním knězem Malachiášem z doby Abrahámovy předpověděná OBĚŤ NOVÉHO ZÁKONA, KTERÁ SE SLAVÍ NA PAMÁTKU UTRPENÍ A ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ A JEHO OBĚŤ SE VE MŠI TAJEMNĚ ZPŘÍTOMŇUJE. Jak praví sv. Pavel, je to » účast na Těle Kristově.« (I Kor 10, 16.) Je to svátostné spojení s Kristem.

Toto učení je od prvokřesťanských dob ve východní i v západní Církvi stejné; teprve po II. Vatikánském sněmu se o něm různě pochybuje.

Slavení Eucharistie – mše svatá – není tedy jen společná večeře věřících na památku Ježíšovu. Je-li ale mše sv. oběť, v níž se uctívá a oslavuje Bůh, není při ní nutné sv. přijímání, i když je žádoucí. Naopak, přijetí Těla Páně bez přípravy, bez lítosti, bez zbožného úmyslu – ba dokonce s těžkým hříchem – je bezcenné a hříšné. Mše svatá je platná, i když ji slouží kněz sám – bez věřících. Nemůže být tedy jen » shromáždění věřících«.

OŽIVIT STARÝ ZVYK?

Když ve středověku povolilo přijímání věřících, hledala Církev náhradu a našla ji ve starém zvyku » eulogie«. Byl to požehnaný chléb, který se rozdával věřícím po mši svaté. Ve východních obřadech se tento zvyk udržel dodnes, ba i v řadě míst ve Francii.

V » eulogii« ožívá » agapé« – prvokřesťanské hostiny lásky, které se slavily po bohoslužbách. Když později odpadly, jedl se na konci mše svaté v kostele požehnaný chléb, který brali věřící domů těm, kteří do kostela přijít nemohli.

Oživení tohoto starého zvyku by mohlo být řešením pro budoucnost – i otázky tzv. interkomunia – přijímání mezi křesťany i nekatolíky. Podávat Tělo Páně nekatolíkům je přísně zakázáno, ale požehnaný chléb by s námi jíst mohli.

Mohou jej jíst i nekřesťané, ba i hříšníci, není to svátost, nýbrž tzv. svátostina. Tím by ustalo konečně znesvěcování Těla Páně, ústředního tajemství katolické víry, které je nám nesmírně drahé. Společné jídlo, na které se dnes klade tak velký důraz, by bylo při jídle požehnaného chleba. Rozdávání či slavení » eulogie « by ovšem nemělo odvádět katolíky od zbožného přijímání Těla Páně; mělo by zabránit nesčetným svatokrádežím a zneuctívání Těla Páně, když se chodí ke sv. přijímání ze zvyku, nebo proto, » že jdou všichni « a ne z věřící úcty a lásky; zde totiž platí slova apoštola Pavla: » *Kdo by tedy jedl ten chléb nebo pil z toho kalicha Páně nehodně, proviní se proti Tělu a Krvi Páně. Proto se musí člověk zkoumat, a pak teprve může ten chléb jíst a z toho kalicha pít. Kdo totiž jí a pije, a Tělo Páně nerozlišuje od obyčejného chleba, jí a pije si odsouzení ...* « (1 Kor II, 27-29.)

KTERÉ JSOU HLAVNÍ ČÁSTI MŠE SVATÉ? – Mše sv. má dvě hlavní části: 1. Bohoslužbu slova. 2. Slavnost Eucharistie. – Eucharistie znamená » dikůčinění «. Děkujeme Bohu Otci skrze Oběť Kristovu.

Z KTERÝCH ČÁSTÍ SE SKLÁDÁ BOHOSLUŽBA SLOVA? – 1. Služba Bohu modlitbou – modlím se s Kristem. 2. Naučná služba Bohu – nasloucháme Kristu.

Z KTERÝCH ČÁSTÍ SE SKLÁDÁ EUCHARISTIE? 1. Příprava obětních darů – OBĚTOVÁNÍ. 2. PŘINÁŠENÍ OBĚTI – PROMĚŇOVÁNÍ. 3. Požívání obětního pokrmu – obětní hostina – sv. PŘIJÍMÁNÍ.

CO SE DĚJE PŘI PŘÍPRAVĚ OBĚTNÍCH DARŮ? – Při přípravě obětních darů připravuje kněz chléb a víno pro svatou oběť. Chléb se nazývá HOSTIE. Do vína se přimíchává kapka vody; Kristus přimíchal při poslední večeři podle zvyku do vína kapku vody. Tento historický důvod vystřídal časem důvod symbolický: víno znamená Krista, voda nás. **MÁME JAKO VODA DO VÍNA ZAPADNOUT DO KRISTA.**

CO SE DĚJE PŘI SVATÉM PROMĚŇOVÁNÍ? – Při svatém proměňování PROMĚŇUJE KNĚZ CHLÉB A VÍNO V TĚLO A KREV JEŽÍŠOVU. – My se při tom máme klanět Bohu.

CO SE DĚJE PŘI SV. PŘIJÍMÁNÍ? – Při sv. přijímání přijímá nejdříve kněz, pak věřící Tělo a Krev Páně.

Své dotazy a připomínky pište na adresu:

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich